

Forfatter: Birkeland, Michael

Titel: BREV TIL: Ibsen, Henrik FRA: Birkeland, Michael (1872-04-05)

Citation: Birkeland, Michael: "BREV TIL: Ibsen, Henrik FRA: Birkeland, Michael (1872-04-05)", i *Breve fra Rigsarkivar Birkeland (1848-1879)*, Steenske Forlag, s. 202. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002069799-000-shoot-L0020697990000083.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Rigsarkivar Birkeland (1848-1879)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

TIL HENRIK IBSEN.
Chr.a 5 April 1872.

Kjære Ven!

Dit Brev — om man saa kan kalde det — til Bjørnson har jeg besørget afsendt til Bergen, saaledes som Du ønskede. Dersom Du havde været tilstede, vilde jeg ganske s. 203 vist have gjort gjældende, at det Hele var for dumt og barnagtigt til, at man burde tage nogen Notits deraf. Det forekom mig som noget tankeløst Vrøvl, der syntes at være skrevet af en halvvoxen Gut (eller Pige) i Throndhjem i Begyndelsen af Aaret — Sted og Tid var angivet — oprindeligt uden Tanke om at sende det nogetsteds hen (derom vidnede Formen, en afreven Papirlap), — og siden, maaskee af en ganske anden Person, sendt Dig her fra Chr.a i en eller anden uforklarlig, men ganske vist dum, sandsynligvis drillende Hensigt. Bjørnson var visselig saa uskyldig som muligt. Der var jo noget Pøbelagtigt deri; men det bedste Svar forekom mig at være fuldstændig at ignorere det. Imidlertid fandt jeg for min Del Sagen altfor ubetydelig til at indlede nogen Correspondance derom, og jeg sendte derfor det Hele afsted efter Dit Ønske, efter at have ladet Løkke læse det. Siden har Thoresen paa Begjæring faaet fuld Greie paa Sagen. Hverken jeg eller Løkke har forøvrigt omtalt den.

Visselig er det ubehageligt at erholde saadanne Hilsener fra Hjemmet og Fædrelandet. Men det beviser dog kun, hvad der forresten ikke tiltrængte Bevis, at der i Norge findes dumme, vrøvlede og barnagtige Mennesker. Det bør ikke afficere Nogen. Man er ikke for Intet og ustraffet en berømt Mand. Der falder Noget af Hvert i den Metier som i enhver anden. Er man Gjenstand for Agtelse, Beundring, forgudes man af Nogle, misundes man af Andre, saa kan man sidde stolt — Ἡδῶσι γάλῳν, glad i sin Hæder, som Homer siger om Zeus — og høre rolig paa Trællen, som spotter En under Triumphtoget.

I de første Dage af Februar sendte jeg Haugesunds-Comiteen et lille af mig indsamlet Bidrag. Jeg benyttede Leiligheden til for Formanden, Civilingenieur Lorange, som jeg havde talt et Par Gange med, at udvikle en Mening med Hensyn til Valget af Festtaler. Jeg havde hørt, at Bjørnstjerne Bjørnson arbejdede for at opnaae dette Hverv, og jeg kunde tænke mig, at Mange ønskede ved en saadan s. 204 Leilighed at høre den berømte Digter og Taler. (Den Dietrichsonske Historie ligger, som Du vil erindre, senere i Tiden). Men jeg kunde for min Del ikke bifalde et saadant Valg. Den Nationalfest, som skulde feires, var vistnok først og fremst til Erindring om, at Landet samledes til en Statsenhed; men det kunde umulig glemmes, at den Enhed, som dengang stiftedes og siden er bevaret, var en Enhed i monarchisk Form. I selve Handlingens Øieblik var visselig Enheden selv mindre populær end dens Form. Monarchen vedblev til alle Tider at være Statsenhedens synlige, for Alle paatagelige Udtryk, og den nedarvede Statsform fik sin sidste folkelige Sanction paa Eidsvold i 1814. Med denne Tanke om Statsenhedens Uadskillelighed fra dens Form, Monarchiet, fandt jeg det uføreneligt at lade en Mand, der vedkjendte sig Omstyrteisen af denne Statsform som Formaalet for sine politiske Bestræbelser, optræde som Talsmand for den nationale Tanke ved Tusindaarsfesten. Bjørnson kunde efter min Opfattelse, hvis han skulde tale ved denne Leilighed, kun udbringe et Leve for de Mænd, der kjæmpede mod Harald Haarfagres Gjerning — dersom et saadant Leve hørte hjemme ved en saadan Fest — og i sin Misfornøielse stiftede et uafhængigt republikansk Rige, „det udsvømmede Norge“, som B. B. syntes at have sat sig fore at føre tilbage til Moderlandet (netop i „Samlingens Aar“?). Mine Bemærkninger, som jeg her refererer efter Hukommelsen, bleve, efter hvad jeg troer at vide, ikke uden Virkning. Jeg fik strax et Brev fra Lorange, som takkede mig for min Skrivelse og erklærede, at Bestyrelsen var enig med mig med Hensyn til B. B. som Festtaler. Med dette Brev fulgte ogsaa et uforsøgt Brev til Dig, som han bad mig paaføre Adresse og gav mig Lov at læse. Jeg læste det flygtig igjennem, fandt det kortfattet og kleint affattet; men jeg havde ikke Andet at gjøre end at sende det videre. Det glædede mig, at man havde valgt Dig til at forherlige Festen. Nu erfarer jeg af et Brev fra Lorange, at Dit Svar paa denne Opfordring trykker ham meget. Det s. 205 gjør mig virkelig ondt for ham. Han har paa mig gjort Indtrykket af en velmenende, fordringsløs og ihærdig Mand, der har haft meget Arbejde og vist ogsaa har maattet døie mangel Ubehagelighed for denne Sag, som har haft og fremdeles har en sørgelig trang Fødsel. Man har ikke saa let for at forestille sig en saadan Mands Stilling, staaende isoleret i en liden, til det Yderste spidsborgerlig og aandelig arm Provindsby. Hans — og Comiteens — Fremstillinger lide overalt af en stilistisk Ubehjælpelighed, som man faaer bære over med, siden det ikke lader sig rette. Velmenende og ligefrem er han, uden Svig og Bagtanke. Jeg troer derfor, man bør støtte og retlede ham, og jeg troer, han med Glæde og Taknemmelighed modtager enhver Haandsrækning. Hvad han har ment med at henvende sig baade til Jonas Lie og til Dig, veed jeg ikke; men sandsynligvis har han paa Grund af Tidens Korthed paa denne Maade villet sikre sig at faae Noget fra En ialfald. Nu lider det stærkt. Maaskee var det klogest, om Comiteen indskrænkede sig til Noget, som var skrevet til kjendte Melodier, og som ikke krævede større musikalske Kræfter. Jeg har imidlertid Intet med Sagen at gjøre og indskrænker mig til at anbefale den til Din Velvillie. *)